ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.7.2026
COM(2026) 373 final

# ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως ενωσιακού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 118 για την περίοδο 2020-2024**

# ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

## σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως ενωσιακού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 118 για την περίοδο 2020-2024

## 1. Εισαγωγή και ιστορικό

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου[1] (στο εξής: κανονισμός ελέγχου) προβλέπει ένα σύστημα ελέγχου της αλιείας της ΕΕ για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της κοινής αλιευτικής πολιτικής[2] (στο εξής: ΚΑΠ). Μαζί με τον κανονισμό για την παράνομη, λαθραία και άναρχη (στο εξής: ΠΛΑ) αλιεία[3] και τον κανονισμό σχετικά με τη βιώσιμη διαχείριση των εξωτερικών αλιευτικών στόλων[4], ο κανονισμός ελέγχου θεσπίζει κανόνες και μέτρα για τον έλεγχο, την επιθεώρηση και την επιβολή βάσει μιας συνολικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης. Ο κανονισμός ελέγχου αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της ΚΑΠ, ο οποίος παρέχει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εργαλείων για τη διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της.

Στη διαχείριση και την εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας στην ΕΕ συμμετέχουν τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (στο εξής: EFCA)[5] και οι εμπορικές επιχειρήσεις. Ο κανονισμός ελέγχου εφαρμόζεται σε ολόκληρη την αλυσίδα των αλιευτικών δραστηριοτήτων, από το δίχτυ έως το πιάτο.

Το παρόν έγγραφο εκπληρώνει τη νομική απαίτηση της Επιτροπής να υποβάλλει έκθεση ανά πενταετία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου στα κράτη μέλη (άρθρο 118 παράγραφος 2 του κανονισμού ελέγχου).

Το 2017 και το 2021 η Επιτροπή ενέκρινε τις εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή και την αξιολόγηση του κανονισμού ελέγχου που καλύπτουν τις 5ετείς περιόδους 2010-2014 και 2015-2019[6]. Η αξιολόγηση κατέδειξε ότι ο κανονισμός ελέγχου είναι απαραίτητος για την επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ και την επιβολή των μέτρων διατήρησης και διαχείρισης. Οι αρχές και οι διατάξεις του κανονισμού ελέγχου αποσκοπούσαν στην αντιμετώπιση ζητημάτων τα οποία κατά το παρελθόν είχαν ως αποτέλεσμα την ανεπαρκή συμμόρφωση με τους κανόνες αλιείας και την υπέρβαση των ποσοστώσεων. Ωστόσο, οι έλεγχοι και οι επαληθεύσεις που διενήργησε η Επιτροπή εντόπισαν σημαντικές ελλείψεις όσον αφορά την εφαρμογή βασικών κανόνων της ΕΕ. Οι ελλείψεις αυτές θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων της ΚΑΠ. Επιπλέον, παρότι ο κανονισμός ελέγχου συνέβαλε στη βελτίωση του συστήματος ελέγχου της αλιείας και της συμμόρφωσης προς τους κανόνες της

---

1 ΕΕ L 343 της 22.12.2009, σ. 1.

2 ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22.

3 ΕΕ L 286 της 29.10.2008, σ. 1.

4 ΕΕ L 347 της 28.12.2017, σ. 81.

5 https://www.efca.europa.eu.

6 COM(2017)192 final, COM(2021)316 final.

ΚΑΠ, δεν ήταν απολύτως κατάλληλος για τον συγκεκριμένο σκοπό (βλ. ενότητα 3.1). Προκειμένου να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ[7]. Ο τροποποιητικός κανονισμός εκδόθηκε το 2023[8] (στο εξής: αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου). Πολλές από τις τροποποιήσεις που εισήχθησαν με την αναθεώρηση του 2023 δεν εφαρμόζονται πριν από τον Ιανουάριο του 2026 και, ως εκ τούτου, δεν λαμβάνονται υπόψη για την παρούσα διαδικασία υποβολής εκθέσεων. Από την έναρξη ισχύος του αναθεωρημένου κανονισμού ελέγχου, η Επιτροπή έδωσε προτεραιότητα στην κατάρτιση και τη θέσπιση του αναγκαίου παράγωγου δικαίου, που, ωστόσο, θα πραγματοποιηθεί κυρίως μετά την περίοδο υποβολής εκθέσεων[9].

Η έκδοση του αναθεωρημένου κανονισμού ελέγχου σηματοδοτεί την περίοδο αναφοράς ως σημαντική εξέλιξη πολιτικής. Πρόκειται για ένα κρίσιμο βήμα προς έναν πιο αποτελεσματικό, σύγχρονο και συνεκτικό έλεγχο για τη στήριξη της διαχείρισης της αλιείας. Αντιμετωπίζει μακροχρόνιες αδυναμίες στη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα αλιεύματα και τις δραστηριότητες των σκαφών μέσω της διευρυμένης χρήσης ψηφιακών συστημάτων καταγραφής και ηλεκτρονικής παρακολούθησης εξ αποστάσεως (στο εξής: REM), βελτιώνοντας σημαντικά την ακρίβεια και τη διαφάνεια και δημιουργώντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Μέσω της ψηφιοποίησης, το αναθεωρημένο πλαίσιο αποσκοπεί στην ενίσχυση της εφαρμογής της υποχρέωσης εκφόρτωσης και στη στήριξη της συμμόρφωσης με τους στόχους διατήρησης. Εισάγει επίσης πιο δομημένη και ψηφιακή παρακολούθηση των σκαφών συνολικού μήκους (LOA) κάτω των 12 μέτρων και της ερασιτεχνικής αλιείας μέσω ψηφιακών συστημάτων καταγραφής αλιευμάτων και βελτιώνει το σύστημα κυρώσεων και τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή του εντός και μεταξύ των κρατών μελών. Προωθεί τη διοικητική απλούστευση και τη μείωση του κόστους, ιδίως με την αντικατάσταση των έντυπων διαδικασιών με ψηφιακές λύσεις, προς όφελος τόσο των αρχών όσο και των επιχειρήσεων.

Η παρούσα τρίτη έκθεση παρέχει επισκόπηση της εφαρμογής των βασικών διατάξεων του κανονισμού ελέγχου για την περίοδο 2020-2024. Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται προέρχονται από: i) δεδομένα που διαβίβασαν τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 118 του κανονισμού ελέγχου[10], ii) πληροφορίες από ελέγχους, επαληθεύσεις και επιθεωρήσεις, και iii) συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο ομάδων εμπειρογνωμόνων για τον έλεγχο της αλιείας και τη συμμόρφωση.

---

7 COM(2018) 368 final.

8 Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2842.

9 Εκτός από την πράξη σχετικά με τον κατάλογο των λιμένων που επωφελούνται από την παρέκκλιση από το περιθώριο ανοχής: Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2024/1474 της Επιτροπής, της 24ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του άρθρου 14 παράγραφος 4 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου όσον αφορά την παρέκκλιση από το περιθώριο ανοχής κατά την εκτίμηση των αλιευμάτων για εκφορτώσεις και μεταφορτώσεις μικρών πελαγικών ειδών, βιομηχανικής αλιείας και αλιείας τροπικού τόνου με γρι-γρι χωρίς διαλογή.

10 Εκτενής και λεπτομερής σύνοψη των δεδομένων που διαβίβασαν τα κράτη μέλη περιλαμβάνεται στη συνοπτική έκθεση των δεδομένων που έχουν υποβάλει τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 118 του κανονισμού ελέγχου, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση της Υπηρεσίας Εκδόσεων της ΕΕ μαζί με τις αρχικές εκθέσεις που υποβλήθηκαν.

## 2. Εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου από τα κράτη μέλη

Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής του συστήματος ελέγχου της αλιείας. Κατά την περίοδο 2020-2024 τα κράτη μέλη συνέχισαν να βελτιώνουν την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου, μολονότι σε αρκετά από αυτά εντοπίστηκαν σημαντικές ελλείψεις κατά την περίοδο αναφοράς, ιδίως όσον αφορά τις βασικές διατάξεις σχετικά με τη ζύγιση και την καταγραφή των αλιευμάτων. Τα σημεία αυτά εξετάζονται λεπτομερέστερα κατωτέρω.

*2.1. Όροι πρόσβασης σε ύδατα και πόρους και έλεγχος της διαχείρισης του αλιευτικού στόλου*

Η ευθυγράμμιση των αλιευτικών δραστηριοτήτων με τους κανόνες της ΚΑΠ απαιτεί οι δραστηριότητες αυτές να διεξάγονται με αλιευτική άδεια και, όταν ισχύουν ορισμένες προϋποθέσεις, με άδεια αλιείας. Κατά την περίοδο αναφοράς, ο συνολικός αριθμός έγκυρων αλιευτικών αδειών που αναφέρθηκαν από τα κράτη μέλη μειώθηκε κατά 6 %, από 72 562 το 2020 σε 68 085 το 2024. Κατά την ίδια περίοδο, τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι 1 669 αλιευτικές άδειες ανεστάλησαν προσωρινά και 6 368 αφαιρέθηκαν οριστικά. Επίσης, ο αριθμός των αδειών αλιείας μειώθηκε κατά 8 %, από 35 128 το 2020 σε 32 474 το 2024, ενώ 99 άδειες αλιείας ανεστάλησαν προσωρινά και 1 664 αφαιρέθηκαν οριστικά.

Για τη διασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου, τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν σύστημα παρακολούθησης σκαφών (στο εξής: VMS). Τα αλιευτικά σκάφη συνολικού μήκους 12 μέτρων και άνω πρέπει να είναι εξοπλισμένα με συσκευή που παρέχει τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να τα εντοπίζουν και να τα ταυτοποιούν αυτόματα. Από την ανάλυση των στοιχείων που υποβλήθηκαν προκύπτει ότι το 2020 η κάλυψη με VMS ήταν 98 % για τα σκάφη άνω των 15 μέτρων, ενώ το 2024 σημείωσε ελαφρά πτώση φθάνοντας στο 96 %. Ο αριθμός των σκαφών συνολικού μήκους μεταξύ 12 και 15 μέτρων που είναι εξοπλισμένα με VMS αυξήθηκε από 36 % το 2020 σε 48 % το 2024. Τα κράτη μέλη ανέφεραν επίσης αύξηση του ποσοστού των σκαφών συνολικού μήκους άνω των 15 μέτρων που είναι εξοπλισμένα με συστήματα αυτόματης αναγνώρισης (στο εξής: AIS), από 80 % το 2020 σε 84 % το 2024.

Το VMS αποτελεί κρίσιμη συνιστώσα της παρακολούθησης και του ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων και περιλαμβάνει τη χρήση δορυφορικών συστημάτων εντοπισμού για την παρακολούθηση του στίγματος και της κίνησης των αλιευτικών σκαφών. Ο αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου επέκτεινε τη χρήση του VMS σε κατηγορίες στόλου που δεν καλύπτονταν πλήρως και εισήγαγε ένα ελαφρύτερο σύστημα για σκάφη συνολικού μήκους κάτω των 12 μέτρων, το οποίο θα εφαρμοστεί από το 2028 και μετά. Η αντιμετώπιση της έλλειψης κάλυψης αυτής της πολύ μεγάλης κατηγορίας σκαφών αποτελεί σημαντικό επίτευγμα. Ο αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου καθορίζει επίσης τον τρόπο με τον οποίο τα δεδομένα που συλλέγονται με το VMS και άλλα συστήματα εντοπισμού θα πρέπει να αναφέρονται και να χρησιμοποιούνται από τις αρχές για σκοπούς ελέγχου και επιθεώρησης.

Βασικό στοιχείο του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ είναι ο έλεγχος της ισχύος κινητήρα. Η ισχύς κινητήρα και η ολική χωρητικότητα είναι οι δύο δείκτες ικανότητας που υπόκεινται στο καθεστώς εισόδου/εξόδου, ενώ η ΚΑΠ θέτει όρια και για τους δύο. Ως εκ τούτου, η διαχείριση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου, συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος εισόδου/εξόδου για το μητρώο αλιευτικών σκαφών της ΕΕ, εξαρτάται από την ακριβή και αξιόπιστη καταγραφή των εν λόγω παραμέτρων. Μετά τον εντοπισμό των ελλείψεων στα συστήματα ελέγχου της ισχύος κινητήρα των κρατών μελών, τις οποίες έφερε στο φως η μελέτη της Επιτροπής του 2019[11], η Επιτροπή ξεκίνησε διαλόγους με τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων 15 διαλόγων πριν από την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει. Πολλά κράτη μέλη έχουν εντείνει τις προσπάθειές τους για την εκπλήρωση της υποχρέωσης πιστοποίησης και επαλήθευσης της ισχύος κινητήρα. Κατόπιν των αιτημάτων για πρόσθετη στήριξη, τον Σεπτέμβριο του 2022 συστάθηκε τεχνική ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και υποστηριζόμενη από εξωτερικό εμπειρογνώμονα στον τομέα της ισχύος κινητήρα, με σκοπό να δώσει συνέχεια στα συμπεράσματα της μελέτης

[11] Study on engine power verification by Member States – Final report (Μελέτη σχετικά με την επαλήθευση της ισχύος κινητήρα από τα κράτη μέλη — Τελική έκθεση), Υπηρεσία Εκδόσεων, 2019.

του 2019. Ο αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου αντιμετωπίζει τις εντοπισθείσες ελλείψεις. Η απαίτηση συνεχούς παρακολούθησης της ισχύος κινητήρα των σκαφών υψηλού κινδύνου αρχίζει να ισχύει την 10η Ιανουαρίου 2028[12]. Η ομάδα εργασίας ανέπτυξε τεχνικές προδιαγραφές. προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν την απαίτηση αυτήν. Τα εν λόγω έγγραφα καθοδήγησης έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να προετοιμαστούν για την επιτυχή και έγκαιρη εφαρμογή της εν λόγω απαίτησης. Και τα δύο έγγραφα καθοδήγησης είναι προσβάσιμα στο κοινό μέσω της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Επιτροπής[13] και διευκολύνουν τα κράτη μέλη στην προετοιμασία για τους νέους κανόνες που θα αρχίσουν να ισχύουν το 2028. Η συνεχής συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών αποσκοπεί στη διασφάλιση της ετοιμότητας και της συμμόρφωσης.

Για τη βελτίωση της παρακολούθησης των δεδομένων και της αλιευτικής ικανότητας του στόλου σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή τηρεί μητρώο του στόλου της ΕΕ[14]. Το μητρώο αυτό περιλαμβάνει βάση δεδομένων η οποία είναι εν μέρει προσβάσιμη στο κοινό.

### *2.2. Εργαλεία αναφοράς αλιευμάτων, ζύγιση και ιχνηλασιμότητα*

Προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτελεσματική παρακολούθηση, απαιτείται από τα αλιευτικά σκάφη της ΕΕ συνολικού μήκους 10 μέτρων και άνω να τηρούν ημερολόγιο αλιείας. Τα σκάφη συνολικού μήκους 12 μέτρων και άνω πρέπει να τηρούν το ημερολόγιο αυτό σε ηλεκτρονική μορφή (ηλεκτρονικό ημερολόγιο), παρότι, κατά την περίοδο αναφοράς, ίσχυε εξαίρεση που επέτρεπε σε ορισμένα σκάφη συνολικού μήκους μεταξύ 12 και 15 μέτρων να τηρούν το ημερολόγιο σε έντυπη μορφή[15]. Τα στοιχεία δείχνουν μια γενική τάση μείωσης της χρήσης έντυπων ημερολογίων. Το ποσοστό σκαφών συνολικού μήκους άνω των 12 μέτρων που χρησιμοποιούσαν ηλεκτρονικό ημερολόγιο ήταν 94 % το 2020 και άνω του 95 % το 2024. Επιπροσθέτως, το ποσοστό των σκαφών συνολικού μήκους μεταξύ 10 και 12 μέτρων που χρησιμοποιούσαν ηλεκτρονικό ημερολόγιο αυξήθηκε από σχεδόν 49 % το 2020 σε 66 % το 2024.

Η παρακολούθηση αλιευμάτων για σκάφη συνολικού μήκους κάτω των 10 μέτρων έπρεπε να εκτελείται μέσω σχεδίων δειγματοληψίας, έντυπων ημερολογίων ή δελτίων πώλησης. Το ποσοστό των σκαφών που υπόκεινται σε καθεμιά από τις εν λόγω μεθόδους παρακολούθησης παρέμεινε αρκετά σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, με αποκλίσεις λίγων μόνο εκατοστιαίων μονάδων από έτος σε έτος. Η συνηθέστερη μέθοδος παρακολούθησης ήταν

---

12 Άρθρο 39α του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2842.

13 Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας και Roos Diesel Analysis B.V, Technical guidance for the monitoring, certification and verification of engine power in EU fisheries control (Τεχνική καθοδήγηση για την παρακολούθηση, την πιστοποίηση και την επαλήθευση της ισχύος κινητήρα στο πλαίσιο του ελέγχου της αλιείας της ΕΕ) — *Καταρτίστηκε από την τεχνική ομάδα εργασίας για την ισχύ κινητήρα, υποομάδα της ομάδας εμπειρογνωμόνων για τον έλεγχο της αλιείας*, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας και Roos Diesel Analysis B.V, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025, Technical specifications and guidance for the implementation of devices for the continuous monitoring of catching vessels' engine power (Τεχνικές προδιαγραφές και καθοδήγηση για την εφαρμογή συσκευών συνεχούς παρακολούθησης της ισχύος κινητήρα των σκαφών αλίευσης).

14 Μητρώο αλιευτικού στόλου της ΕΕ.

15 Έως τις 10 Ιανουαρίου 2026 τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν σκάφη συνολικού μήκους μεταξύ 12 και 15 μέτρων τα οποία: α) δραστηριοποιούνται αποκλειστικά εντός της θαλάσσιας επικράτειας του κράτους μέλους σημαίας· ή β) δεν παραμένουν ποτέ για χρονικό διάστημα άνω των 24 ωρών στη θάλασσα, αρχής γενομένης από τον χρόνο αναχώρησης έως την επιστροφή στον λιμένα.

τα σχέδια δειγματοληψίας. Εκτός από αυτές τις μορφές ελέγχου, η χρήση ηλεκτρονικών ημερολογίων πλοίου αυξήθηκε από 537 το 2020 σε 1 743 το 2024, δηλαδή κατά 225 %.

Ο αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου θα στηρίξει αυτήν την τάση, επεκτείνοντας σταδιακά τη χρήση ηλεκτρονικών ημερολογίων πλοίου σε όλα τα σκάφη όλων των μεγεθών.

Η ακριβής ζύγιση και καταγραφή των αλιευμάτων αποτελεί το θεμέλιο της διαχείρισης της αλιείας. Η ζύγιση και η καταγραφή των αλιευμάτων είναι απαραίτητες για σκοπούς ελέγχου, τη συλλογή επιστημονικών δεδομένων, την παρακολούθηση της απορρόφησης των ποσοστώσεων και την πρόληψη της υπεραλίευσης. Κατά την περίοδο αναφοράς, η Επιτροπή διενήργησε πολλές επαληθεύσεις ζύγισης και καταγραφής αλιευμάτων στα κράτη μέλη σε διάφορες θαλάσσιες λεκάνες. Σε πολλές περιπτώσεις, τα πορίσματα των αξιολογήσεων της Επιτροπής επιβεβαίωσαν σημαντικές ελλείψεις όσον αφορά τη ζύγιση και την καταγραφή των αλιευμάτων, ιδίως για τα αλιεύματα με και χωρίς διαλογή στη Βαλτική Θάλασσα, στη Βόρεια Θάλασσα και στα Δυτικά Ύδατα. Πολλές από αυτές τις ελλείψεις συνιστούν μακροχρόνια ζητήματα που είχαν εντοπιστεί σε προηγούμενες αξιολογήσεις της Επιτροπής. Οι καταστάσεις διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, ωστόσο οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν περιλαμβάνουν τη ζύγιση σε μη εγκεκριμένα συστήματα, τη μη ζύγιση όλων των αλιευτικών προϊόντων, τη μη αφαίρεση των υδάτων και του πάγου πριν από τη ζύγιση, τις μη συμμορφούμενες αφαιρέσεις από τα αποτελέσματα της ζύγισης, την έλλειψη αποτελεσματικού ελέγχου και επιβολής και την αυθαίρετη καταγραφή των αλιευμάτων μετά τη ζύγιση. Οι ελλείψεις αυτές υπονομεύουν την επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ και, σε ορισμένες περιπτώσεις, συμβάλλουν στην υποβάθμιση της βιολογικής κατάστασης των αποθεμάτων. Η Επιτροπή συνεργάστηκε με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη για να συζητήσει τις επακόλουθες ενέργειες, μεταξύ άλλων μέσω της κατάρτισης σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που εντοπίστηκαν.

Ο αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου θα συμβάλει επίσης στην αντιμετώπιση της συγκεκριμένης κατάστασης. Απαιτεί η ζύγιση να πραγματοποιείται από εξουσιοδοτημένες επιχειρήσεις με τη χρήση συστημάτων που έχουν εγκριθεί από τα κράτη μέλη. Οι παρεκκλίσεις από την απαίτηση ζύγισης όλων των αλιευμάτων κατά την εκφόρτωση πριν από τη μεταφορά, μέσω δειγματοληψίας, ελέγχου και κοινών προγραμμάτων ελέγχου, εξακολουθούν να ισχύουν, αλλά θα εναρμονιστούν από την Επιτροπή μέσω παράγωγου δικαίου.

Παρά την πρόοδο όσον αφορά την ιχνηλασιμότητα, εξακολουθούν να εκφράζονται ανησυχίες, καθώς τα κράτη μέλη εξακολουθούν να διερευνούν διάφορες λύσεις για τη διασφάλιση της ιχνηλασιμότητας των αλιευτικών προϊόντων. Όσον αφορά την εφαρμογή μακροχρόνιων απαιτήσεων ιχνηλασιμότητας για τα αλιευτικά προϊόντα, επιτυγχάνεται διαφορετικός βαθμός προόδου, καθώς τηρούνται τα κανονιστικά πλαίσια που αποσκοπούν στη διασφάλιση της διαφάνειας και της λογοδοσίας όσον αφορά την προέλευση σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού νωπών και κατεψυγμένων προϊόντων. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ψηφιακά συστήματα για την καταγραφή και την παρακολούθηση των αλιευτικών προϊόντων από τα σημεία αλίευσης έως τη λιανική πώληση, βελτιώνοντας έτσι την ιχνηλασιμότητα και τη συμμόρφωση.

Αρκετά κράτη μέλη αναφέρουν ότι τα συστήματα ιχνηλασιμότητας είναι ενσωματωμένα στα εθνικά συστήματα πληροφοριών για την αλιεία και, συνεπώς, καθιστούν δυνατή την

αποτελεσματική ψηφιακή παρακολούθηση των αλιευτικών προϊόντων. Οι ψηφιακές πλατφόρμες καθιστούν δυνατή την εισαγωγή δεδομένων σε κάθε στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού —από τους αλιείς που αναφέρουν αλιεύματα έως την επεξεργασία και τη διανομή με τη χρήση μοναδικών αναγνωριστικών κωδικών ή κωδικών QR, ώστε να τηρούνται πλήρη αρχεία προσβάσιμα για επαλήθευση.

Εν τω μεταξύ, άλλα κράτη μέλη εισάγουν τεχνολογικές βελτιώσεις, όπως εφαρμογές για φορητές συσκευές και λογισμικό, οι οποίες έχουν σχεδιαστεί ειδικά για τη βελτίωση της ιχνηλασιμότητας. Τα εργαλεία αυτά διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αλιευτικών επιχειρήσεων, των επιθεωρητών και των αγοραστών και στηρίζουν τη διεξοδική παρακολούθηση κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων, καθιστώντας δυνατή την παραγωγή εκθέσεων σε πραγματικό χρόνο για τη διασφάλιση της ακεραιότητας της αλυσίδας εφοδιασμού. Εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά την επίτευξη πλήρους συμμόρφωσης, σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, με την τυποποίηση που απαιτείται στους τομείς του λιανικού και του χονδρικού εμπορίου. Ορισμένα κράτη μέλη διστάζουν να επιβάλουν την ολοκληρωτική συμμόρφωση έως ότου επιτευχθεί συνοχή σε ολόκληρη την ΕΕ, επισημαίνοντας διαφορές στην υιοθέτηση της τεχνολογίας και στην επιβολή της πολιτικής. Οι πολυεθνικές εταιρείες δυσκολεύονται επίσης να εναρμονίσουν τις δραστηριότητές τους σε διασυνοριακό επίπεδο, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη για εναρμονισμένους κανονισμούς.

Ο αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των εν λόγω ανησυχιών. Εισάγει σταδιακά την ψηφιοποίηση για τις υφιστάμενες απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας και, από το 2029 και μετά, επεκτείνει τις απαιτήσεις αυτές στα νωπά και κατεψυγμένα προϊόντα, με την επιφύλαξη λεπτομερέστερων κανόνων που θα θεσπιστούν μέσω παράγωγου δικαίου.

### 2.3. *Ειδικά προγράμματα ελέγχου και επιθεώρησης (ΕΠΕΕ)*

Τα ειδικά προγράμματα ελέγχου και επιθεώρησης (στο εξής: ΕΠΕΕ) που θέσπισε η Επιτροπή για έξι θαλάσσιες λεκάνες της ΕΕ[16] εφαρμόζονται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA) και τα κράτη μέλη σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η EFCA διασφαλίζει τον επιχειρησιακό συντονισμό των δραστηριοτήτων επιθεώρησης σε περιφερειακό επίπεδο μέσω των κοινών σχεδίων ανάπτυξης (στο εξής: ΚΣΑ). Ο συνολικός αριθμός των επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν από τα κράτη μέλη και την EFCA από το 2020 έως το 2024 στο πλαίσιο των ΚΣΑ υπερέβη τις 230 000, ενώ το 2024 διενεργήθηκαν περισσότερες από 45 000 επιθεωρήσεις. Το ποσοστό των εικαζόμενων παραβάσεων[17] από επιχειρήσεις τόσο για τις θαλάσσιες όσο και τις χερσαίες επιθεωρήσεις ήταν κατά μέσο όρο 8 %, ενώ οι μέσοι όροι για όλα τα έτη και για όλες τις θαλάσσιες λεκάνες κυμαίνονται από 2 % έως πάνω από 50 %[18]. Η πλειονότητα των εικαζόμενων παραβάσεων από επιχειρήσεις που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια θαλάσσιων και χερσαίων επιθεωρήσεων στο πλαίσιο των ΚΣΑ αφορούσαν ανακριβείς δηλώσεις αλιευμάτων και μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί τεχνικών μέτρων. Το 2024 οι εικαζόμενες παραβάσεις από επιχειρήσεις που αφορούσαν περιπτώσεις ανακριβούς αναφοράς αντιστοιχούσαν στο 40 % και πλέον του συνολικού αριθμού των εικαζόμενων παραβάσεων που εντοπίστηκαν σε όλες της περιοχές εκτός της Μεσογείου. Οι παραβάσεις που αφορούσαν περιπτώσεις ανακριβούς καταγραφής ανήλθαν σχεδόν στο 80 % των εικαζόμενων παραβάσεων από επιχειρήσεις στη Βαλτική Θάλασσα, και αυξήθηκαν σε 50 % στο πλαίσιο των ΚΣΑ για τα Δυτικά Ύδατα του Βορειοανατολικού Ατλαντικού. Στο ΚΣΑ για τη Μεσόγειο, οι εικαζόμενες παραβάσεις που αφορούσαν τη μη συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τους κανόνες σχετικά με τα τεχνικά μέτρα και την υποβολή ανακριβών στοιχείων αντιπροσώπευαν το 30 % του συνόλου των εικαζόμενων παραβάσεων, ενώ το υπόλοιπο 70 % των εικαζόμενων παραβάσεων αφορούσαν τη μη συμμόρφωση με άλλους κανόνες ή την ιχνηλασιμότητα[19].

Τα τελευταία έτη, ο έλεγχος της αλιείας έχει βελτιωθεί χάρη στη χρήση νέων τεχνολογιών, όπως οι τεχνολογίες γεωσκόπησης. Μέσω της συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA), η EFCA παρέχει εικόνα της κατάστασης στη θάλασσα στην Επιτροπή και στις αρχές των κρατών μελών (σύστημα διαχείρισης πληροφοριών), ενώ χρησιμοποιεί δορυφορική τηλεπισκόπηση για τον εντοπισμό σκαφών, την ταυτοποίηση στόχων και άλλα ειδικά καθήκοντα παρακολούθησης.

### 2.4. *Έλεγχος της υποχρέωσης εκφόρτωσης*

Η υποχρέωση εκφόρτωσης, που άρχισε να ισχύει πλήρως από τον Ιανουάριο του 2019, αποτελεί ένα από τα βασικά στοιχεία της ΚΑΠ. Αφότου ξεκίνησε η σταδιακή εφαρμογή της τον Ιανουάριο του 2015, τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει ελάχιστη πρόοδο όσον αφορά τον

---

16 Ανατολικός Ατλαντικός και Μεσόγειος· Εύξεινος Πόντος· Βαλτική Θάλασσα· Βόρεια Θάλασσα και διαίρεση ICES IIa· Δυτικά Ύδατα του Βορειοανατολικού Ατλαντικού και Ινδικός Ωκεανός από το 2024.

17 Ως «εικαζόμενες παραβάσεις» νοούνται παραβάσεις που εντοπίζονται από επιθεωρητή και αναφέρονται στην έκθεση επιθεώρησης, χωρίς να έχει εκδοθεί ακόμη απόφαση από αρμόδια αρχή ή δικαστή.

18 Ετήσια έκθεση της EFCA για το 2019.pdf.

19 Ένα μεσογειακό κράτος μέλος έχει διενεργήσει σημαντικό αριθμό επιθεωρήσεων της αγοράς, γεγονός που εξηγεί τουλάχιστον εν μέρει αυτή τη διαφορά μεταξύ του ΚΣΑ για τη Μεσόγειο και άλλων ΚΣΑ.

έλεγχο και την επιβολή της εφαρμογής της. Η Επιτροπή διενήργησε σειρά ελέγχων για την αξιολόγηση των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση του ελέγχου και της επιβολής, της υποχρέωσης εκφόρτωσης και της ακριβούς τεκμηρίωσης όλων των αλιευμάτων. Τα πορίσματα των εν λόγω ελέγχων (σε συνδυασμό με άλλες εκθέσεις, όπως οι εκθέσεις αξιολόγησης που εκπονήθηκαν από την EFCA σε συνεργασία με περιφερειακές ομάδες εμπειρογνωμόνων ελέγχου[20] και οι εκθέσεις των κρατών μελών) κατέδειξαν ότι πραγματοποιούνται εκτεταμένες, παράνομες και μη τεκμηριωμένες απορρίψεις αλιευμάτων σε διάφορες θαλάσσιες λεκάνες. Κινήθηκαν διαδικασίες επί παραβάσει κατά πέντε κρατών μελών για τη μη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση του ελέγχου και της επιβολής της υποχρέωσης εκφόρτωσης. Οι εν λόγω διαδικασίες επί παραβάσει περατώθηκαν το 2024 υπό το πρίσμα των διατάξεων του αναθεωρημένου κανονισμού ελέγχου, ο οποίος εισήγαγε νέους κανόνες που αποσκοπούν στην ενίσχυση του αποτελεσματικού ελέγχου και της επιβολής της υποχρέωσης εκφόρτωσης. Σε αυτούς τους νέους κανόνες περιλαμβάνονται βελτιωμένα και ψηφιοποιημένα συστήματα καταγραφής και αναφοράς αλιευμάτων, αυστηρότερο σύστημα κυρώσεων για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και υποχρεωτική εγκατάσταση, έως τις 10 Ιανουαρίου 2028, λειτουργικών συστημάτων ηλεκτρονικής παρακολούθησης εξ αποστάσεως (REM) επί του σκάφους, συμπεριλαμβανομένης της τηλεόρασης κλειστού κυκλώματος (στο εξής: CCTV). Μπορούν επίσης να περιλαμβάνονται άλλα όργανα και/ή εξοπλισμός, για σκάφη αλίευσης συνολικού μήκους 18 μέτρων και άνω που ενέχουν υψηλό κίνδυνο μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση εκφόρτωσης.

Έχει αποδειχτεί ότι τα συστήματα REM, που περιλαμβάνουν CCTV και αισθητήρες, αποτελούν το πλέον αποδοτικό από πλευράς κόστους μέσο που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη για να διασφαλίσουν τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων και την επιβολή των σχετικών κανόνων στη θάλασσα. Το 2024 η EFCA, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, επικαιροποίησε τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές της και τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη REM[21].

Ενόψει της προθεσμίας του 2028, η Επιτροπή συνεργάζεται με την EFCA για την ανάπτυξη μεθοδολογίας εκτίμησης κινδύνου με σκοπό τον προσδιορισμό των τμημάτων υψηλού κινδύνου του στόλου για την εγκατάσταση REM. Θα καταρτιστούν λεπτομερείς κανόνες και τεχνικές προδιαγραφές για την εγκατάσταση και τη λειτουργία REM, λαμβανομένων υπόψη των τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών της EFCA.

### *2.5. Επιθεωρήσεις και επιβολή*

Ο αριθμός των ατόμων που εξουσιοδοτήθηκαν από τα κράτη μέλη να διενεργούν επιθεωρήσεις αλιείας παρέμεινε σταθερός από 13 449 το 2020 σε 13 490 το 2024. Είναι δύσκολο να

[20] Αξιολόγηση της συμμόρφωσης — Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας.

[21] Technical guidelines and specifications for the implementation of Remote elecctronic Monitoring (REM) in EU fisheries (2019) - European Fisheries Control Agency.pdf [Τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές και προδιαγραφές για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής παρακολούθησης εξ αποστάσεως (REM) στην αλιεία της ΕΕ (2019) — Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας].

εκτιμηθεί τυχόν πραγματική αύξηση του προσωπικού που ασχολείται ειδικά με τον έλεγχο της αλιείας επειδή οι αρμοδιότητες των επιθεωρητών ποικίλλουν ανά κράτος μέλος[22].

Κατά την περίοδο 2020-2024 τα κράτη μέλη ανέφεραν συνολικά 367 227 επιθεωρήσεις. Αν συγκρίνουμε τα ποσοστά των επιθεωρήσεων μεταξύ των τεσσάρων βασικών θέσεων, το 50 % από αυτές διενεργήθηκε στον λιμένα ή στο σημείο εκφόρτωσης, το 25 % στη θάλασσα, το 21 % στην αγορά και το 4,5 % κατά τη μεταφορά.

Τα κράτη μέλη ανέφεραν τη χρήση 1 061 περιπολικών σκαφών[23] για τη διενέργεια επιθεωρήσεων αλιείας το 2020, αριθμός που αυξήθηκε σε 1 015 το 2024, ενώ ο συνολικός αριθμός ημερών περιπολίας στη θάλασσα ανήλθε σε πάνω από 115 000 κατά την περίοδο αναφοράς 2020-2024, σε σύγκριση με 100 000 ημέρες περιπολίας στη θάλασσα που αναφέρθηκαν για την περίοδο 2015-2019. Τα κράτη μέλη είχαν επίσης αναφέρει συνολικά 72 αεροσκάφη επιτήρησης που προορίζονταν για τον έλεγχο και την επιτήρηση της αλιείας έως το 2024, με συνολικά σχεδόν 33 000 ώρες επιτήρησης κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου. Αυξήθηκε επίσης η χρήση νέων τεχνολογιών για την επιτήρηση της αλιείας. Έως το 2024 επτά κράτη μέλη είχαν αναφέρει τη χρήση 56 δρόνων, αριθμός που συνιστά αύξηση σε σχέση με προηγούμενες αναφορές, σύμφωνα με τις οποίες έως το 2019 είχαν αναφερθεί ως λειτουργικές 39 συσκευές.

Κατά την περίοδο 2020-2024, τα κράτη μέλη ανέφεραν περισσότερες από 551 500 εικαζόμενες παραβάσεις από επιχειρήσεις. Ο αριθμός των σοβαρών παραβάσεων παρουσίασε γενική ανοδική τάση, με αύξηση από περίπου 1 445 το 2020 σε 1 979 το 2024. Κατά μέσο όρο, περίπου 1 στις 8 εικαζόμενες παραβάσεις οδήγησαν σε επιβεβαιωμένες παραβάσεις.

Οι συνηθέστερες εικαζόμενες παραβάσεις από επιχειρήσεις ήταν εκείνες που σχετίζονται με το ημερολόγιο αλιείας και τη δήλωση εκφόρτωσης (26 %), την ιχνηλασιμότητα (25 %) και τα αλιευτικά σκάφη που δεν υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ημερολόγιο ή να πληρούν τις απαιτήσεις δήλωσης εκφόρτωσης (8 %). Το ποσοστό των εικαζόμενων παραβάσεων σε κάθε τίτλο του κανονισμού ελέγχου ανερχόταν σε: 53 % για τον τίτλο IV: Έλεγχος της αλιείας, 41 % για τον τίτλο V: Έλεγχος της εμπορίας και 6 % για τον τίτλο III: Γενικοί όροι για την πρόσβαση σε ύδατα και πόρους.

Το 2019 η Επιτροπή εκπόνησε μελέτη για τα συστήματα επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών[24]. Στόχος ήταν να αναλυθεί σε βάθος και να αξιολογηθεί η λειτουργία των εθνικών συστημάτων επιβολής κυρώσεων, ιδίως όσον αφορά τις κυρώσεις που επέβαλαν τα κράτη μέλη για παραβάσεις από το 2015 έως το 2019. Από τα αποτελέσματα της μελέτης προέκυψε ότι το απαραίτητο νομικό πλαίσιο στα κράτη μέλη ήταν ως επί το πλείστον ολοκληρωμένο και ότι πολλά κράτη μέλη βελτίωσαν το νομικό τους πλαίσιο σε σύγκριση με την προηγούμενη πενταετία. Ωστόσο, η μελέτη επισήμανε επίσης ότι σε ορισμένα κράτη μέλη η εφαρμογή του

[22] Υπάρχουν πολλοί και διάφοροι υπάλληλοι εθνικών φορέων που θα μπορούσαν να θεωρηθούν επιθεωρητές, από εξειδικευμένους επιθεωρητές αλιείας έως αστυνομικούς και εργαζομένους που απασχολούνται ως τελωνειακοί υπάλληλοι.

[23] Περιπολικά σκάφη ειδικού σκοπού και πολλαπλών σκοπών.

[24] Study on the sanctioning systems of Member States for infringements to the rules of the Common Fisheries Policy (Μελέτη σχετικά με τα συστήματα επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών για παραβάσεις των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής).

συστήματος μορίων είχε καθυστερήσει ή δεν είχε ακόμη τεθεί σε λειτουργία, ενώ εντοπίστηκαν και άλλες ελλείψεις στην εφαρμογή, όπως η διάρκεια των διαδικασιών για τη διαδικασία επιβολής κυρώσεων και το επίπεδο των κυρώσεων που επιβλήθηκαν. Τα πορίσματα αυτά έδειξαν ότι, παρόλο που η κατάσταση βελτιώθηκε την περίοδο 2015-2019 σε σύγκριση με την περίοδο 2010-2014, θα έπρεπε να είχαν γίνει περισσότερες προσπάθειες για να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και η αποτελεσματικότητα, η αποτρεπτικότητα και η αναλογικότητα των κυρώσεων που επιβλήθηκαν σε κάθε κράτος μέλος. Με βάση τα πορίσματα της μελέτης και άλλα σχετικά δεδομένα, η Επιτροπή δρομολόγησε 15 ειδικούς διαλόγους πριν από την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ουσιαστικές αλλαγές που επέφερε ο αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου, ο οποίος, από την 10η Ιανουαρίου 2026, ενισχύει και εναρμονίζει περαιτέρω τα συστήματα επιβολής της νομοθεσίας και επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών για παραβάσεις στον τομέα της αλιείας. Οι αλλαγές αυτές θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση των αδυναμιών που εξακολουθούν να υπάρχουν στην επιβολή από τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων με την εναρμόνιση των ελάχιστων διοικητικών κυρώσεων, την επέκταση του καταλόγου σοβαρών παραβάσεων και την ενίσχυση των υφιστάμενων κανόνων σχετικά με το σύστημα μορίων για τους πλοιάρχους.

*2.6 Δεδομένα και πληροφορίες*

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή δεδομένα αλιευμάτων και αλιευτικής προσπάθειας. Οι αναφορές αυτές καθιστούν δυνατή την παρακολούθηση των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων και της κατανάλωσης της ποσόστωσης. Η διασφάλιση της ποιότητας των δεδομένων αποτελεί βασικό στοιχείο του έργου που εκτελούν τα κράτη μέλη και η Επιτροπή με σκοπό τη βελτίωση της παρακολούθησης των ποσοστώσεων, στο πλαίσιο του οποίου η ποιότητα των δεδομένων διασφαλίζεται μέσω κατάλληλης επικύρωσης δεδομένων και διασταυρούμενων ελέγχων. Όσον αφορά την υποχρέωση θέσπισης αυτοματοποιημένου συστήματος διασταυρούμενων ελέγχων και επικύρωσης δεδομένων, 8 από τα 22 κράτη μέλη εφαρμόζουν πλήρως αυτόματες επαληθεύσεις και διασταυρούμενους ελέγχους. Τα περισσότερα κράτη μέλη δεν έχουν εφαρμόσει ακόμη πλήρως την αυτόματη επικύρωση και διασταύρωση των αλιευτικών δεδομένων που απαιτείται βάσει του άρθρου 109 του κανονισμού ελέγχου. Μολονότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει τα αναγκαία συστήματα ΤΠ, πολλά από αυτά δεν διαθέτουν συστηματικές και τεκμηριωμένες διαδικασίες για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση ανωμαλιών στα δεδομένα, όπως οι αποκλίσεις στα δικαιολογητικά για τα αλιεύματα και τα μη αξιόπιστα δεδομένα για τα αλιεύματα. Τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα έως τις 10 Ιανουαρίου 2027 για να συμμορφωθούν με τους ενιαίους όρους επικύρωσης και διασταυρούμενου ελέγχου των δεδομένων που προβλέπονται στα άρθρα 49 έως 52 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2025/2196 της Επιτροπής. Επί του παρόντος, τρία κράτη μέλη διενεργούν εν μέρει αυτοματοποιημένους διασταυρούμενους ελέγχους παράλληλα με τις μη αυτοματοποιημένες επαληθεύσεις, ενώ επτά κράτη μέλη δεν έχουν θεσπίσει ακόμη αυτοματοποιημένα συστήματα διασταυρούμενων ελέγχων.

Προκειμένου να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της ανταλλαγής δεδομένων, το 2016 η Επιτροπή θέσπισε ένα δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα βάσει του οποίου

τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν το πρότυπο διαχείρισης αλιευτικών δεδομένων UN/FLUX (United Nations Fisheries Language for Universal eXchange). Με το πρότυπο UN/FLUX, οι περιφερειακοί οργανισμοί διαχείρισης της αλιείας και οι χώρες ανά τον κόσμο μπορούν για πρώτη φορά να χρησιμοποιούν ένα ενιαίο παγκόσμιο πρότυπο για την αυτοματοποίηση της συλλογής και της διάδοσης των δεδομένων τους για τα αλιεύματα. Το πρότυπο είναι επίσης εναρμονισμένο με τα πρότυπα ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων σε άλλους τομείς με τη χρήση προτύπων UN/CEFACT (Κέντρο των Ηνωμένων Εθνών για τη Διευκόλυνση του Εμπορίου και των Ηλεκτρονικών Συναλλαγών), π.χ. για τους φόρους και την ιχνηλασιμότητα των τροφίμων. Κατά την περίοδο αναφοράς, η Επιτροπή συνεργάστηκε εντατικά με τα κράτη μέλη για να διασφαλίσει την εφαρμογή του προτύπου UN/FLUX. Το σύστημα ανταλλαγής «επίπεδο μεταφοράς FLUX» (FLUX TL) λειτουργεί πλέον στην Επιτροπή και σε όλα τα 23 οικεία κράτη μέλη. Όλες οι ανταλλαγές αλιευτικών δεδομένων πραγματοποιούνται με τη χρήση κεντρικής πλατφόρμας ανταλλαγής δεδομένων που φιλοξενείται από τη ΓΔ MARE. Η πλατφόρμα αυτή μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την αποστολή στην Επιτροπή επικυρωμένων δεδομένων και επικυρωμένου περιεχομένου σε τυποποιημένους μορφότυπους. Όλα τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν πλέον με την Επιτροπή συγκεντρωτικά δεδομένα αλιευμάτων, δεδομένα στίγματος σκάφους και δεδομένα στόλου στο UN/FLUX.

## 3. Μέτρα που έλαβε η Επιτροπή

Κατά την περίοδο αναφοράς, η Επιτροπή συνέχισε να διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη στήριξη και την εποπτεία της εφαρμογής του ενωσιακού συστήματος ελέγχου της αλιείας. Η συμβολή της περιλάμβανε τη διατήρηση των δομών που καθιστούν δυνατή την ανταλλαγή αλιευτικών δεδομένων, τη διενέργεια ελέγχων και επαληθεύσεων, την παροχή καθοδήγησης στα κράτη μέλη και τη σύγκληση ομάδων εμπειρογνωμόνων για την αποσαφήνιση των τεχνικών πτυχών των κανόνων ελέγχου. Οι δράσεις αυτές ενίσχυσαν την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου και συνέβαλαν σε ένα πιο συνεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου σε ολόκληρη την Ένωση.

### *3.1. Θέσπιση νομοθεσίας και χάραξη πολιτικής*

Μια σημαντική εξέλιξη κατά την περίοδο αναφοράς ήταν η πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η οποία οδήγησε στην έκδοση του αναθεωρημένου κανονισμού για τον έλεγχο της αλιείας, που ισχύει από τον Ιανουάριο του 2024. Η αναθεώρηση ανταποκρίνεται στις μακροχρόνιες προκλήσεις που εντοπίστηκαν στις αξιολογήσεις, στους ελέγχους και στις διαβουλεύσεις με τους συμφεροντούχους και αντικατοπτρίζει την αναγνώριση ότι ο αποτελεσματικός έλεγχος είναι απαραίτητος για τη βιώσιμη αλιεία, τον θεμιτό ανταγωνισμό και την εμπιστοσύνη των καταναλωτών.

Η αναθεώρηση λαμβάνει επίσης υπόψη τις νέες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις. Ενισχύει την ικανότητα της Ένωσης να προλαμβάνει την παράνομη, λαθραία και άναρχη (ΠΛΑ) αλιεία σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις. Ο θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ των κρατών μελών και η ίση μεταχείριση των φορέων εκμετάλλευσης βρίσκονται στο επίκεντρο του αναθεωρημένου συστήματος, το οποίο ευθυγραμμίζει τους ορισμούς σε ολόκληρη την

ΚΑΠ και στη νομοθεσία για τα τρόφιμα και επεκτείνει τους κανόνες ελέγχου σε ευρύτερο φάσμα δραστηριοτήτων και σκαφών. Η αναθεώρηση έδωσε προτεραιότητα στην απλούστευση και στην ελάφρυνση του διοικητικού φόρτου, κυρίως μέσω της ψηφιοποίησης, προοδευτικά σε διάστημα πέντε ετών.

Το νέο πλαίσιο εισάγει έναν ολοκληρωμένο εκσυγχρονισμό του ελέγχου από το δίχτυ στο πιάτο. Η ψηφιακή υποβολή εκθέσεων αποτελεί πλέον κανόνα για όλα τα σκάφη, καθώς τα ηλεκτρονικά ημερολόγια πλοίου, οι δηλώσεις εκφόρτωσης και τα δελτία πώλησης παρέχουν πληρέστερες και έγκαιρες πληροφορίες. Τα δεδομένα στίγματος σκάφους θα διαβιβάζονται σε πραγματικό χρόνο και η ψηφιακή ιχνηλασιμότητα θα εφαρμόζεται σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των εισαγόμενων προϊόντων, ώστε όλα τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας να μπορούν να παρακολουθούνται έως την πηγή τους. Το σύστημα επεκτείνει την παρακολούθηση στην ερασιτεχνική και μικρής κλίμακας αλιεία και απαιτεί καλύτερη καταγραφή των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων ευαίσθητων ειδών. Ενισχύει επίσης τους κανόνες για την επιστροφή και την αναφορά αλιευτικών εργαλείων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, ώστε να συμβάλει στον περιορισμό των θαλάσσιων απορριμμάτων.

Η παρακολούθηση της υποχρέωσης εκφόρτωσης μπορεί να βελτιωθεί μέσω REM, συμπεριλαμβανομένης της CCTV, για σκάφη συνολικού μήκους άνω των 18 μέτρων που αξιολογούνται ως υψηλού κινδύνου. Το πλαίσιο επιβολής έχει επικαιροποιηθεί και απλουστευθεί, καθώς παρέχει σαφέστερο ορισμό των σοβαρών παραβάσεων, πιο εναρμονισμένο και διαφανές σύστημα επιβολής μορίων και βελτιωμένα εθνικά μητρώα παραβάσεων που υποστηρίζουν τη συστηματική ανταλλαγή πληροφοριών. Ο συνδυασμός αυτών των αλλαγών δημιουργεί ένα πιο συνεκτικό και προβλέψιμο περιβάλλον επιβολής και αυξάνει την εμπιστοσύνη στην ΚΑΠ.

Η αναθεώρηση βασίζεται επίσης στα πορίσματα της αξιολόγησης REFIT του προηγούμενου κανονισμού ελέγχου, όπου τονίστηκε η ανάγκη για απλούστερους και αποτελεσματικότερους κανόνες. Αυτή η εστίαση στην απλούστευση αντικατοπτρίζεται σε ολόκληρο το νέο πλαίσιο. Η Επιτροπή συνέχισε να εφαρμόζει τις αρχές του προγράμματος REFIT κατά την προετοιμασία του παράγωγου δικαίου, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην απλούστευση, στην αναλογικότητα και στην πρακτική εφαρμογή. Πολλές τεχνικές διατάξεις θα ενοποιηθούν επίσης σταδιακά και θα επικαιροποιηθούν μέσω μιας δέσμης εκτελεστικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, οι οποίες αναμένεται να μειώσουν τον αριθμό των υφιστάμενων άρθρων και παραρτημάτων στην εκτελεστική πράξη του 2011[25] και να παράσχουν σαφέστερη και πιο επιχειρησιακή καθοδήγηση. Σύμφωνα με το θεματολόγιο της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η αναθεώρηση μειώνει τον περιττό διοικητικό φόρτο, αντικαθιστά τις έντυπες διαδικασίες με ψηφιακά εργαλεία, εξορθολογίζει τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και ιχνηλασιμότητας και αποσαφηνίζει ορισμούς και διαδικασίες για τη διασφάλιση μεγαλύτερης ασφάλειας δικαίου.

[25] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 404/2011 της Επιτροπής, της 8ης Απριλίου 2011, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί της θέσπισης κοινοτικού συστήματος ελέγχου για την εξασφάλιση της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής.

Με την έγκριση του αναθεωρημένου κανονισμού ελέγχου, η εφαρμογή γίνεται το επίκεντρο. Η Επιτροπή προετοιμάζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εκτελεστικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων για την παροχή των αναγκαίων τεχνικών προδιαγραφών για τη σταδιακή εφαρμογή των νέων κανόνων το 2024, το 2026[26], το 2027 και το 2028. Το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω πράξεων καλύπτει, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς απαιτήσεις για την ηλεκτρονική αναφορά, την ψηφιακή ιχνηλασιμότητα, τα εργαλεία γεωεντοπισμού για μικρότερα σκάφη, τη REM και τις διαδικασίες ζύγισης και δειγματοληψίας. Η Επιτροπή έχει ξεκινήσει εκτενείς διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και τους συμφεροντούχους για να διασφαλίσει ότι το παράγωγο δίκαιο είναι λειτουργικό, αναλογικό και συνεπές με τον έλεγχο με βάση τον κίνδυνο.

Η αναθεωρημένη νομοθεσία παρέχει ένα πιο σύγχρονο, αποτελεσματικό και διαφανές πλαίσιο ελέγχου που στηρίζει τη βιώσιμη αλιεία, τον θεμιτό ανταγωνισμό και τους ενημερωμένους καταναλωτές. Κατά τα επόμενα έτη, η Επιτροπή θα επικεντρωθεί στη διασφάλιση της πλήρους και συνεπούς εφαρμογής του νέου συστήματος σε ολόκληρη την Ένωση, ώστε να επιτευχθούν στην πράξη οι στόχοι της ΚΑΠ. Οι προσπάθειές της θα καθοδηγούνται από τον στόχο της διασφάλισης της απλούστευσης και της ελάφρυνσης του διοικητικού φόρτου. Τα κράτη μέλη διαδραματίζουν επίσης καθοριστικό ρόλο στην εφαρμογή και πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως τις πολλές μεταβατικές περιόδους που προβλέπονται από το αναθεωρημένο πλαίσιο για την προετοιμασία της εν λόγω εφαρμογής στο επίπεδό τους.

### *3.2. Δεδομένα και πληροφορίες*

Κατά την περίοδο 2020-2024 η Επιτροπή συνέχισε να αναπτύσσει και να διατηρεί την απαραίτητη υποδομή ΤΠ προκειμένου να δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν αλιευτικά δεδομένα χρησιμοποιώντας τον μορφότυπο UN/FLUX. Το λογισμικό FLUX TL έχει φτάσει σε ένα επίπεδο τεχνολογικής ωριμότητας, χάρη στο οποίο είναι ικανό να χειρίζεται τον όγκο της ανταλλαγής δεδομένων, ο οποίος θα αυξηθεί περαιτέρω, καθώς οι υποχρεώσεις αναφοράς μέσω VMS και ηλεκτρονικού ημερολογίου πλοίου επεκτείνονται σε όλα τα σκάφη βάσει του αναθεωρημένου κανονισμού ελέγχου.

Η Επιτροπή συνεχίζει να προτείνει έγγραφα εφαρμογής, με τη μορφή εκτελεστικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που περιέχουν τους λεπτομερείς κανόνες για τις ανταλλαγές δεδομένων τόσο εντός της ΕΕ όσο και με διεθνείς εταίρους. Τα έγγραφα αυτά συμφωνούνται με τα κράτη μέλη μέσω της ομάδας εμπειρογνωμόνων για το ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής εκθέσεων και τη διαχείριση δεδομένων.

Η Επιτροπή έχει εκπονήσει τυποποιημένους μορφοτύπους για την ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με τις άδειες αλιείας και τις εκθέσεις επιθεώρησης. Το σύστημα LICENSE για την ανταλλαγή αδειών αλιείας μεταξύ των κρατών μελών, τρίτων μερών και της Επιτροπής τέθηκε σε λειτουργία τον Δεκέμβριο του 2020. Η ανάπτυξή του εξακολούθησε να περιλαμβάνει όλες τις άδειες εξωτερικού αλιευτικού στόλου. Επί του παρόντος, η επικοινωνία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής είναι πλήρως ηλεκτρονική για όλες τις άδειες εκτός από την ICCAT (Διεθνής Επιτροπή για τη Διατήρηση των Θυννοειδών του Ατλαντικού) και τη Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο. Έχει τεθεί σε εφαρμογή η πλήρως ηλεκτρονική ανταλλαγή

[26] C(2025)5784, C(2025)7501, C(2025)815, C(2025)2888.

πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής και του τρίτου μέρους για τη Νορβηγία, την Οργάνωση Αλιείας Βορειοδυτικού Ατλαντικού και την Επιτροπή Αλιείας Βορειοανατολικού Ατλαντικού (στο εξής: NEAFC).

Η ερασιτεχνική αλιεία, η οποία προηγουμένως αποτελούσε ρυθμιστικό τυφλό σημείο, εξετάζεται πλέον μέσω του αναθεωρημένου κανονισμού ελέγχου, ο οποίος καλύπτει ένα σημαντικό κενό όσον αφορά την αναφορά αλιευμάτων και την κατανόηση των επιπτώσεων της ερασιτεχνικής αλιείας σε ορισμένα αποθέματα. Τον Νοέμβριο του 2019 η Επιτροπή, κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δρομολόγησε πιλοτικό έργο για την εκπόνηση και τη δοκιμή «καθεστώτος ελέγχου για την ερασιτεχνική αλιεία λαβρακιού»[27]. Ένα ολοκληρωμένο εργαλείο ΤΠ, το οποίοι δημιουργήθηκε από εξωτερικό ανάδοχο, δίνει τη δυνατότητα στους ερασιτέχνες αλιείς να ενημερώνουν γρήγορα τις εθνικές αρχές για τα καθημερινά τους αλιεύματα μέσω της καταχώρισής τους. Για την καταχώριση των δεδομένων αλιευμάτων αναπτύχθηκε διαδικτυακή πλατφόρμα (RecFishing.eu), η οποία, δεδομένης της επιτυχίας του πιλοτικού έργου, επεκτάθηκε περαιτέρω, ως βάση για τη λύση της υποβολής διατερματικών αναφορών, που προβλέπεται στον αναθεωρημένο κανονισμό ελέγχου.[28] Τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν τον Δεκέμβριο του 2020 στο διαδικτυακό σεμινάριο «Monitoring and control of recreational fisheries» (Παρακολούθηση και έλεγχος της ερασιτεχνικής αλιείας)[29].

### *3.3. Δραστηριότητες επαλήθευσης και παρακολούθησης που εκτελεί η Επιτροπή*

Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίζουν τη διάθεση αποτελεσματικών συστημάτων ελέγχου της αλιείας. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εποπτεία της εφαρμογής του κανονισμού ελέγχου και των κανόνων της ΚΑΠ από τα κράτη μέλη. Διενεργεί επαληθεύσεις, ανεξάρτητες επιθεωρήσεις και ελέγχους προκειμένου να επαληθεύει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων ελέγχου και τη συμμόρφωση των κρατών μελών με τους κανόνες της ΚΑΠ.

Κατά την περίοδο αναφοράς, η πανδημία COVID-19 επηρέασε σημαντικά την ικανότητα της Επιτροπής να διενεργεί ελέγχους και επαληθεύσεις. Παρά τις προκλήσεις αυτές, διενεργήθηκαν περίπου 50 έλεγχοι και επαληθεύσεις, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των σχεδίων δράσης που βρίσκονται σε εξέλιξη (βλ. κατωτέρω). Κατά την περίοδο αυτή δόθηκε πρωταρχική έμφαση στη ζύγιση των εκφορτώσεων και στην αναφορά αλιευμάτων στα οκτώ κράτη μέλη της Βαλτικής Θάλασσας, καθώς και στη Γαλλία, την Ισπανία, την Ιρλανδία και τις Κάτω Χώρες. Σε αρκετά από αυτά τα κράτη μέλη, ο έλεγχος και οι επαληθεύσεις αποκάλυψαν σοβαρές ελλείψεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές ανακριβείς αναφορές αλιευμάτων και, ως εκ τούτου, να συμβάλουν στην υπεραλίευση. Η συνεργασία με τα εν λόγω κράτη μέλη για τη θέσπιση διορθωτικών μέτρων με σκοπό την αντιμετώπιση των ελλείψεων αποτέλεσε προτεραιότητα. Διενεργήθηκε επίσης σειρά ελέγχων για την αξιολόγηση της εφαρμογής του πολυετούς σχεδίου για τη Δυτική

---

27 Σύστημα ελέγχου για τα αλιεύματα λαβρακιού στο πλαίσιο της ερασιτεχνικής αλιείας.

28 Η εν λόγω λύση υποβολής διατερματικών αναφορών, την οποία ζήτησαν να χρησιμοποιήσουν 13 κράτη μέλη, τέθηκε σε λειτουργία στις 9 Ιανουαρίου 2026.

29 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/webinar-recreational-fisheries-monitoring-and-control-2020-12-04_en

Μεσόγειο στην Ιταλία, την Ισπανία και τη Γαλλία, καθώς και της εκπλήρωσης της υποχρέωσης εκφόρτωσης στην Ισπανία, τη Γαλλία, το Βέλγιο, την Ιρλανδία και τις Κάτω Χώρες.

Σε πολλές περιπτώσεις, τα πορίσματα των ελέγχων και των επαληθεύσεων αντιμετωπίστηκαν επιτυχώς από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο ανεπίσημων διμερών διαλόγων.

Μεταξύ του 2020 και του 2024, η Επιτροπή ξεκίνησε 37 διαλόγους πριν από την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει σχετικά με τον έλεγχο της αλιείας, με 21 κράτη μέλη· οι διάλογοι αυτοί έχουν περατωθεί στο σύνολό τους. Τέσσερις διάλογοι πριν από την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει, οι οποίοι ξεκίνησαν το 2019, βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη στο τέλος της περιόδου αναφοράς.

Σε περίπτωση που η Επιτροπή εντοπίσει ελλείψεις στα συστήματα ελέγχου των κρατών μελών των οποίων η αντιμετώπιση απαιτεί επιπλέον προσπάθειες και χρόνο από πλευράς τους, τότε μπορεί να καταφύγει στην εκπόνηση σχεδίων δράσης για τα εν λόγω κράτη μέλη. Μεταξύ του 2020 και του 2024 η Επιτροπή κατάρτισε τρία νέα σχέδια δράσης, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός των υπό εξέλιξη σχεδίων δράσης να ανέρχεται σε δεκαπέντε. Κύριοι στόχοι τους είναι η αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν στο σύστημα καταχώρισης αλιευμάτων, η βελτίωση των συστημάτων επιβολής κυρώσεων, η ενίσχυση της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων και η ενίσχυση των συστημάτων επικύρωσης δεδομένων και ιχνηλασιμότητας.

Τέλος, κατά την περίοδο 2020-2024, η Επιτροπή κίνησε σε βάρος κρατών μελών 10 διαδικασίες επί παραβάσει που αφορούσαν τον έλεγχο της αλιείας. Οι διαδικασίες αυτές αφορούσαν: i) τον έλεγχο των εγκαταστάσεων ιχθυοκαλλιέργειας τόνου[30], ii) τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις όσον αφορά τον έλεγχο και την επιβολή της υποχρέωσης εκφόρτωσης[31], iii) τη συμμόρφωση με το δίκαιο της ΕΕ όσον αφορά τον εξωτερικό στόλο[32], iv) τη συμμόρφωση με το δίκαιο της ΕΕ όσον αφορά τη ζύγιση και την καταγραφή των αλιευμάτων[33], και v) τη συμμόρφωση με το δίκαιο της ΕΕ όσον αφορά τη ζύγιση, την καταγραφή των αλιευμάτων, τη μεταφορά και την ιχνηλασιμότητα[34]. Εννέα από αυτές τις διαδικασίες περατώθηκαν, ενώ μία βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη στο τέλος της περιόδου αναφοράς[35]. Περατώθηκε μία διαδικασία επί παραβάσει που κινήθηκε το 2014 σχετικά με τη συμμόρφωση με ορισμένες διατάξεις για τη ζύγιση και την αναφορά αλιευμάτων[36]. Περατώθηκε επίσης μία διαδικασία επί παραβάσει σχετικά με το σύστημα μορίων για σοβαρές παραβάσεις[37].

## 4. Έλεγχος της αλιείας και εφαρμογή της ΚΑΠ και του ΕΤΘΑ/ΕΤΘΑΥ

Ο κανονισμός ελέγχου είναι ένας από τους βασικούς πυλώνες της εφαρμογής της ΚΑΠ, ιδίως επειδή ορίζει τους κανόνες για την αναφορά των αλιευμάτων. Οι κανόνες αυτοί είναι

30 Κροατία και Μάλτα.

31 Κάτω Χώρες, Ιρλανδία, Βέλγιο, Γαλλία, Ισπανία.

32 Γαλλία.

33 Κάτω Χώρες.

34 Βέλγιο.

35 Κάτω Χώρες.

36 Δανία.

37 Ιρλανδία.

απαραίτητοι για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα όρια αλιευμάτων που θεσπίζονται σε ετήσια βάση. Το 2024 η Επιτροπή εφάρμοσε ένα νέο σύστημα ΤΠ για τη συγκεντρωτική αναφορά αλιευμάτων και αλιευτικής προσπάθειας, αναπτύσσοντας τις ικανότητές της για την παρακολούθηση των ορίων αλιευμάτων και την υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών. Η έγκαιρη υποβολή και η πληρότητα των εκθέσεων των κρατών μελών βελτιώθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου, ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες επίμονες ελλείψεις στον τομέα αυτόν. Η έλλειψη έγκαιρης και ακριβούς υποβολής εκθέσεων παρεμποδίζει την παρακολούθηση της κατανάλωσης της ποσόστωσης και τη λειτουργία των μεταφορών και των μειώσεων.

Η αξιοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (στο εξής: ΕΤΘΑ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (στο εξής: ΕΤΘΑΥ) ήταν καθοριστική για τη στήριξη των προσπαθειών ελέγχου της αλιείας ορισμένων κρατών μελών, καθιστώντας το ΕΤΘΑ και το ΕΤΘΑΥ βασικούς πυλώνες του πλαισίου ελέγχου της αλιείας της ΕΕ. Στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ, τα κράτη μέλη ανέφεραν επιλέξιμες δαπάνες ΕΤΘΑ ύψους 418 εκατ. EUR για πράξεις ελέγχου και επιβολής κατά την περίοδο 2014-2023.[38]Μεταξύ των πολλών ειδών επενδύσεων, τα κορυφαία είδη ήταν τα εξής τρία: i) αγορά, εγκατάσταση και ανάπτυξη τεχνολογίας (95 εκατ. EUR), ii) αγορά άλλων μέσων ελέγχου (87 εκατ. EUR), και iii) λειτουργικές δαπάνες (82 εκατ. EUR). Αυτά τα τρία είδη επενδύσεων αντιπροσώπευαν από κοινού περίπου το 63 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του ΕΤΘΑ που σχετίζονται με τον έλεγχο και την επιβολή.

Στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ, τα κράτη μέλη ανέφεραν 479 εκατ. EUR σε προγράμματα για το είδος παρέμβασης «Έλεγχος και επιβολή» στο πλαίσιο του ΕΣ1.4 (Προώθηση του αποτελεσματικού ελέγχου και της επιβολής των κανόνων της αλιείας, μεταξύ άλλων για την καταπολέμηση της ΠΛΑ αλιείας, καθώς και αξιόπιστων δεδομένων για τη λήψη αποφάσεων που βασίζονται στη γνώση). Στο τέλος του 2024 στο πλαίσιο του είδους παρέμβασης «Έλεγχος και επιβολή», τα κράτη μέλη ανέφεραν στήριξη του ΕΤΘΑΥ (δεσμευμένα ποσά προς δικαιούχους) ύψους 118 εκατ. EUR και επιλέξιμες δαπάνες του ΕΤΘΑΥ ύψους 26 εκατ. EUR. Από τα 118 εκατ. EUR της στήριξης του ΕΤΘΑΥ, τα 99,2 εκατ. EUR, ή το 84 %, αναφέρθηκαν στο πλαίσιο του είδους της πράξης «Έλεγχος και επιβολή των κανόνων αλιείας (δημόσιος τομέας)». Τα άλλα είδη πράξεων αφορούσαν τη συνεργασία (8,7 εκατ. EUR), τις επιθεωρήσεις (3,9 εκατ. EUR), το λογισμικό ΤΠ (3,1 εκατ. EUR), τον έλεγχο και την επιβολή των κανόνων αλιείας (ιδιωτικός τομέας), τις εκδηλώσεις, τη διακυβέρνηση, την ανάπτυξη και τη συντήρηση ΤΠ, την ανταλλαγή γνώσεων και τον συντονισμό της παρατήρησης.

## 5. Συντονισμός με τα κράτη μέλη, την EFCA και τρίτους εταίρους σε διεθνή φόρουμ

Η αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας απαιτεί διαρκή επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής και της EFCA. Απαιτεί επίσης συνεργασία σε διεθνές επίπεδο με χώρες εκτός ΕΕ και περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας.

[38] Η χρηματοδότηση του ΕΤΘΑ κάλυψε τα έτη από το 2014 έως το 2020, ενώ ορισμένες δαπάνες εκτείνονται πέραν της περιόδου αυτής. Η χρηματοδότηση του ΕΤΘΑΥ ξεκίνησε το 2021. Δεν είναι δυνατόν να απομονωθούν οι δαπάνες για την περίοδο 2020-2024.

Η Επιτροπή συζητά τακτικά την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου με τα κράτη μέλη και την EFCA στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνωμόνων για τον έλεγχο της αλιείας. Τα ζητήματα επιβολής συζητούνται στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνωμόνων για τη συμμόρφωση, ενώ οι εξελίξεις στον τομέα της ΤΠ και η εφαρμογή συζητούνται στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνωμόνων για το σύστημα ηλεκτρονικής καταγραφής και αναφοράς (στο εξής: ERS) και τη διαχείριση δεδομένων.

Σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή και η EFCA συνεργάζονται στενά για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και δεδομένα και συμμετέχοντας σε διάφορες συνεδριάσεις για τον έλεγχο της αλιείας. Ειδικότερα, η Επιτροπή συμμετέχει: i) στις δραστηριότητες που διοργανώνονται από τις περιφερειακές ομάδες εμπειρογνωμόνων ελέγχου και τα γνωμοδοτικά συμβούλια, κατά περίπτωση, ii) στις δραστηριότητες που διοργανώνει η EFCA για την εφαρμογή των ΚΣΑ, και iii) στην ομάδα εργασίας της EFCA για τις εκθέσεις ηλεκτρονικής επιθεώρησης και επιτήρησης.

Δεδομένου ότι η ΕΕ κατέχει ηγετική θέση στη διακυβέρνηση των ωκεανών και βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της μάχης κατά της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας, προωθεί ενεργά τη βελτίωση της διακυβέρνησης των ωκεανών, μεταξύ άλλων μέσω μέτρων ελέγχου. Βάσει του θεματολογίου για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών[39], η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με εταίρους από όλο τον κόσμο, όπως είναι οι περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας[40] και διεθνείς οργανισμοί[41]. Επίσης, συνεργάζεται σε διμερές και πολυμερές επίπεδο με γειτνιάζουσες παράκτιες τρίτες χώρες, π.χ. το Ηνωμένο Βασίλειο, χώρες που έχουν συνεργαστεί με την ΕΕ στο πλαίσιο αλιευτικών συμφωνιών[42] και τρίτες χώρες που συμμετέχουν σε διαλόγους σχετικά με την ΠΛΑ αλιεία[43], με σκοπό: i) τη βελτίωση των ισότιμων όρων ανταγωνισμού στον έλεγχο της αλιείας, ii) τη διασφάλιση της συμμόρφωσης στον τομέα της αλιείας, iii) την εφαρμογή των πλέον πρόσφατων προτύπων ελέγχου της αλιείας και ανταλλαγής δεδομένων[44], και iv) τη διενέργεια των απαραίτητων επακόλουθων ενεργειών αναφορικά με τη μη συμμόρφωση.

## 6. Συμπέρασμα

Η εφαρμογή και η αξιολόγηση του κανονισμού ελέγχου υπογράμμισαν τον καίριο ρόλο που διαδραματίζει ο έλεγχος της αλιείας στην επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ. Κατά την πρόσφατη περίοδο αναφοράς, σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό του συστήματος ελέγχου της αλιείας μέσω σημαντικής αναθεώρησης του βασικού κανονισμού του, η οποία θα ενισχύσει τη συμμόρφωση και θα στηρίξει περαιτέρω τη βιώσιμη αλιεία. Οι προσπάθειες της

[39] Η δράση 7 του θεματολογίου αποσκοπεί στην «Καταπολέμηση της παράνομης αλιείας και ενίσχυση της βιώσιμης διαχείρισης των διατροφικών πόρων των ωκεανών παγκοσμίως». https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/ocean/international-ocean-governance_en

[40] Περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης αλιείας.

[41] Διεθνείς συμφωνίες.

[42] Συμφωνίες σύμπραξης βιώσιμης αλιείας.

[43] Παράνομη αλιεία.

[44] Χάρη στις προσπάθειες της ΕΕ, η NEAFC εξέδωσε το πρότυπο FLUX για τις ανταλλαγές δεδομένων τον Νοέμβριο του 2018. Η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης διαπραγματεύσεις για την εισαγωγή του προτύπου UN/FLUX σε διάφορα διμερή φόρουμ, μεταξύ άλλων με τη Νορβηγία και τις Φερόες Νήσους.

Επιτροπής για την ανάπτυξη υποδομών ΤΠ, τη διενέργεια ελέγχων και την παροχή καθοδήγησης από εμπειρογνώμονες έχουν βοηθήσει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν αποτελεσματικότερα τον κανονισμό ελέγχου. Οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν οδηγήσει σε βελτιώσεις όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων και την επιβολή των μέτρων διατήρησης και έχουν εξορθολογίσει τη διαδικασία μεταφοράς ποσοστώσεων, με αποτέλεσμα μεγαλύτερη διαφάνεια και αποτελεσματικότητα.

Η αξιοποίηση σε μεγαλύτερο βαθμό νέων τεχνολογιών επιτήρησης, όπως οι δρόνοι και τα εξελιγμένα ηλεκτρονικά συστήματα αναφοράς πληροφοριών, ενισχύει την αποτελεσματικότητα των επιθεωρήσεων και της παρακολούθησης της αλιείας, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση της συμμόρφωσης και στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των αλιευτικών πρακτικών. Τα κράτη μέλη έχουν επίσης διαθέσει πόρους για τη βελτίωση των ικανοτήτων υποβολής εκθέσεων και επιθεώρησης, ενώ η επιχειρησιακή χρήση αεροσκαφών επιτήρησης και ο αριθμός των ημερών περιπολίας στη θάλασσα έχουν σημειώσει αξιοσημείωτη αύξηση —παρά την πανδημία COVID-19 η οποία εκδηλώθηκε κατά την περίοδο αναφοράς.

Ωστόσο, εξακολουθούν να καταγράφονται διάφορες ελλείψεις και προκλήσεις που απαιτούν τη συνεχή προσοχή των κρατών μελών. Στα επίμονα ζητήματα περιλαμβάνονται οι αδυναμίες στη ζύγιση και την καταγραφή των αλιευμάτων, οι δυσκολίες στον έλεγχο και την επιβολή της υποχρέωσης εκφόρτωσης χωρίς τη χρήση REM και η εξάρτηση από αναξιόπιστα έντυπα συστήματα. Είναι επίσης αναγκαίο να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις στα συστήματα επικύρωσης και ιχνηλασιμότητας των δεδομένων και στις κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις, ώστε να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων και να βελτιωθούν οι διατάξεις επιβολής.

Για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να συνεργαστούν για την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων που ενισχύουν τα συστήματα ελέγχου της αλιείας. Τα σχέδια δράσης της Επιτροπής, παράλληλα με τους ελέγχους και τις επαληθεύσεις που βρίσκονται υπό εξέλιξη, παρέχουν ένα πλαίσιο για τις βελτιώσεις αυτές. Η διασφάλιση της συμμόρφωσης με το δίκαιο της ΕΕ όσον αφορά τη ζύγιση, την καταγραφή των αλιευμάτων, τη μεταφορά και την ιχνηλασιμότητα είναι ουσιαστικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της αλιείας.

Στο μέλλον, η εφαρμογή της αναθεωρημένης νομοθεσίας για τον έλεγχο της αλιείας θα αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος της αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων από την ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της αυξημένης χρήσης ψηφιακών εργαλείων για την απλούστευση των δραστηριοτήτων των κρατών μελών και των επιχειρήσεων και την ελάφρυνση του σχετικού διοικητικού φόρτου. Η ενίσχυση των διατάξεων επιβολής, η διασφάλιση της ποιότητας και της ανταλλαγής αλιευτικών δεδομένων και η επίτευξη συνεργειών με άλλες πολιτικές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Η μελλοντική εγκατάσταση REM θα δώσει επίσης τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν παράνομες απορρίψεις και να αντιμετωπίζουν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης. Μέσω των μέτρων αυτών, η ΕΕ έχει ως στόχο να συνεχίσει να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια διακυβέρνηση των ωκεανών, ενώ παράλληλα προωθεί τον οικολογικό μετασχηματισμό που είναι αναγκαίος για το μέλλον της βιώσιμης αλιείας.

Ο αναθεωρημένος κανονισμός ελέγχου άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο για τον έλεγχο της αλιείας σε ενωσιακό επίπεδο. Διασφαλίζει ότι όλοι οι αλιείς, σε όλες τις θαλάσσιες λεκάνες, τηρούν τους ίδιους κανόνες. Προστατεύει τις έντιμες επιχειρήσεις και ενισχύει τη συνεργασία και την εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών. Ενσωματώνει τεχνολογία για την ελάφρυνση του

διοικητικού φόρτου για τα κράτη μέλη και τους φορείς εκμετάλλευσης. Τα επόμενα έτη θα είναι ζωτικής σημασίας για την εφαρμογή του, όσον αφορά το παράγωγο δίκαιο που θα εγκριθεί από την Επιτροπή, την εφαρμογή από τα κράτη μέλη και την επιβολή σε όλες τις θαλάσσιες λεκάνες και τις αλιευτικές προσπάθειες. Στο πλαίσιο αυτό, είναι αναγκαία η συνεχής πολιτική και η τεχνική δέσμευση των κρατών μελών. Οι προσπάθειες αυτές θα είναι καθοριστικές για την επιτυχία της αναθεώρησης του κανονισμού ελέγχου και για να διασφαλιστεί ότι θα επιτευχθεί το επίπεδο φιλοδοξίας που έχουν θέσει οι συννομοθέτες, ιδίως όσον αφορά την ενίσχυση του ελέγχου και της απλούστευσης της αλιείας μέσω της χρήσης ψηφιακών εργαλείων. Η Επιτροπή δεσμεύεται να συνεχίσει να συνεργάζεται με διαφάνεια με τα κράτη μέλη για την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου.